



Warszawa, 17-12-2024 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

II.510.701.2023.MW

Pani

Izabela Leszczyna

Minister Zdrowia

ePUAP

Szanowna Pani Minister,

w wystąpieniu z dnia 15 lutego 2024 r. zwróciłem się o rozważenie zainicjowania działań legislacyjnych dotyczących zmiany art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty¹ (dalej: u.z.l.), art. 29 ust. 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej² (dalej: u.z.p.); art. 77 ustawy z dnia

¹ Ustawa z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1287 z późn. zm.).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 814 z późn. zm.).

2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich³ (dalej: u.i.l.) oraz art. 54 ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych⁴ (dalej: u.s.p.p.). Sprawa ta wyłoniła się w następstwie złożonego wniosku o zbadanie konstytucyjności powyższych przepisów, w szczególności z art. 42 ust. 3 Konstytucji RP.

Analiza sytuacji osób, wobec których ustawodawca wyłączył możliwość ubiegania się o uzyskanie prawa do wykonywania zawodu lekarza lub lekarza dentystry i zawodu pielęgniarki z tego względu, że przeciwko nim toczy się postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności karnej za umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, skłania do zainicjowania prac legislacyjnych i w następstwie zmiany przepisów w zakresie zarysowanym w treści przytoczonego wystąpienia.

W związku z powyższym zaproponowałem, aby w miejsce fragmentu składanego przez taką osobę oświadczenia: „oraz że nie toczy się przeciwko mnie postępowanie karne w sprawie o umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe”, istniał obowiązek złożenia dodatkowego oświadczenia rozpoczynającego się od słów „Świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia oświadczam, że toczy się przeciwko mnie postępowanie karne za umyślnie popełnione przestępstwo lub umyślnie popełnione przestępstwo skarbowe”, w którym to oświadczeniu składający je winien wskazać przedmiot postępowania, w tym postawione mu w postępowaniu przygotowawczym lub sądowym zarzuty, organ prowadzący to postępowanie lub przed którym postępowanie się toczy oraz jego sygnaturę.

W celu urzeczywistnienia skuteczności takiej zmiany legislacyjnej zaproponowałem także dostosowanie art. 77 u.i.l. i art. 54 u.s.p.p., które umożliwić winny weryfikację w postępowaniu dwuinstancyjnym, odpowiednio przez sąd lekarski albo przez sąd pielęgniarek i położnych, tego czy fakt toczącego się postępowania w fazie *in personam* w przedmiocie odpowiedzialności za umyślnie popełnione przestępstwo lub

³ Ustawa z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1342).

⁴ Ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 628).

przestępstwo skarbowe, stanowi wystarczającą przesłankę do stwierdzenia, że zebrane dowody wskazują z dużym prawdopodobieństwem, że osoba, której postępowanie karne lub postępowanie karne skarbowe dotyczy, popełniła czyn zabroniony, a rodzaj tego czynu wskazuje, że wykonywanie przez tę osobę zawodu zagraża bezpieczeństwu pacjentów lub grozi popełnieniem kolejnego czynu zabronionego lub popełnieniem przewinienia zawodowego, co uzasadnia wydanie postanowienia o tymczasowym zawieszeniu postępowania w przedmiocie uzyskania prawa wykonywania zawodu przez taką osobę.

Dostosowanie ww. przepisów jest konieczne z punktu widzenia gwarancji konstytucyjnych. Niezwykle istotny jest fakt, że analogiczne ograniczenia nie występują w ustawach szczególnych, regulujących dostęp do zawodów: ratownika medycznego, farmaceuty, fizjoterapeuty oraz diagnosty laboratoryjnego. Niepodobna zatem upatrywać zasadności tak dalekiego zróżnicowania sytuacji prawnej osób o zbliżonym statusie, co pozwala na przyjęcie, że treść oświadczenia z art. 6 ust. 2 pkt 2 u.z.l. i oświadczenia z art. 29 ust. 4 u.z.p. w dotychczasowym brzmieniu stanowi nieproporcjonalne ograniczenie wolności wykonywania zawodu w rozumieniu art. 65 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

Ponieważ dotychczas nie otrzymałem odpowiedzi w tej sprawie, pragnę zauważyć, że zgodnie z art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich⁵ organ, organizacja lub instytucja, do których zostało skierowane wystąpienie, obowiązane są bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie 30 dni, poinformować Rzecznika o podjętych działaniach lub zajęтым stanowisku.

Mając na uwadze powyższe, zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o rozważenie dokonania analizy problematyki poruszonej w ww. wystąpieniu oraz poinformowanie mnie o stanowisku zajęтым w sprawie.

⁵ (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1264 ze zm.).

Z wyrazami szacunku

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

Załączniki:

- wystąpienie generalne do Pani Minister z dnia 15 lutego 2024 r.